

CONSEIL DE L'ÉGALITÉ DES CHANCES ENTRE HOMMES ET FEMMES
RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN
RAT FÜR CHANCENGLEICHHEIT ZWISCHEN MÄNNER UND FRAUEN

Advies nr. 141 van 13 december 2013 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, betreffende het onderwerpen van bepaalde uitkeringen aan de sociale bijdragen

Aangezien de Raad niet werd geconsulteerd op het moment dat de betrokken teksten zich nog in een ontwerpfase bevonden, brengt hij op eigen initiatief dit advies uit, in overeenstemming met artikel 4, § 1 van het koninklijk besluit van 4 april 2013 betreffende de reorganisatie van de Raad.

1. Doel van het advies.

Twee koninklijke besluiten werden onlangs aangenomen:

- het besluit van 24 september 2013 (*B.S.*, 27 september, 2^e editie) tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1969 (sociale zekerheid bij werknemers): voortaan worden de meeste beëindigingsvergoedingen onderworpen aan de sociale bijdragen, welke de werkgevers verschuldigd zijn omdat ze ‘zich niet houden aan hun wettelijke verplichtingen’;
- het besluit van 24 oktober 2013 (*B.S.*, 31 oktober) tot wijziging van artikel 46 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 (reglementering werkloosheid): alle vergoedingen die voortaan worden beschouwd als loon teneinde ze te onderwerpen aan de sociale zekerheid, worden eveneens als loon worden beschouwd in het kader van de werkloosheidsreglementering, zodat de werknemers die ze ontvangen niet worden ‘berooft van beloning’ gedurende de overeenkomstige periode.

2. De vergoedingen die door deze twee maatregelen worden getroffen en die uitwerking geven aan de richtlijnen van de Europese Unie.

2.1. Betrokken richtlijnen.

- Bescherming van de zwangerschap: 92/85/EEG, artikel 10
- Vaderschapsverlof, adoptieverlof: 2006/54/EG, artikel 16
- Ouderschapsverlof: 2010/18/EU, clause 5.4 van de herzien raamovereenkomst
- Gelijkheid tussen vrouwelijke en mannelijke werknemers: 2006/54/EG¹
 - uitkering voor discriminatie: artikel 18
 - bescherming tegen represailles: art. 24
 - gelijkstellen van seksuele intimidatie en pesterijen met discriminatie: artikel 2, §1, c) en d).

2.2. De nationale bepalingen die er uitwerking aan geven door vergoedingen in te voeren.

- Moederschapsbescherming: artikel 40 van de wet van 16.3.1971
- Overbrengen van het moederschapsverlof naar het andere lid van het koppel: artikel 39 van de wet van 16.3.1971

¹ Behalve met betrekking tot seksuele intimidatie komen er gelijkwaardige bepalingen voor in de richtlijnen 2000/43/EG (discriminatie wegens ras) en 2000/78/EG (gelijkheid in werk: andere discriminatiecriteria).

- Verlof ter gelegenheid van de geboorte: artikel 30, §4 van de wet van 3.7.1978
- Adoptieverlof: artikel 30ter, §4 van de wet van 3.7.1978
- Ouderschapsverlof: artikel 101 van de wet van 22.1.1985 / artikel 15 van de cao nr. 64
- Gelijkheid tussen vrouwelijke en mannelijke werknemers^{2/3}:
 - uitkering voor discriminatie: artikel 23, §2 van de ‘genderwet’ van 10.5.2007
 - bescherming tegen represailles: art. 22, §6 van dezelfde wet
 - gelijkstellen van seksuele intimidatie en pesterijen met discriminatie: [wegens de niet te rechtvaardigen uitsluiting zoals ingeschreven in artikel 7 van de ‘genderwet’]: wet van 4.8.1996, artikel 32^{decies} (uitkering voor schade: nog in de fase van ontwerp) en artikel 32^{tredecies} (bescherming tegen represailles).

3. Herinnering: verplichtingen van België ten aanzien van deze richtlijnen.

- 3.1. Vooreerst benadrukt de Raad het belang van de betreffende Europese regelgeving om de gendergelijkheid te bekomen, hetzij omwille van hun onmiddellijke doelstelling, hetzij omdat ze een betere verzoening willen bereiken tussen professionele activiteiten en familiale taken en een evenwichtigere verdeling van deze taken tussen de twee leden van het koppel te aanmoedigen.
- 3.2. De richtlijnen laten de Lidstaten de keuze de meest gepaste methode te kiezen om het nuttig effect dat ze opleggen te bereiken. In dit geval bestaat dit effect erin de gedragingen te voorkomen of te bestraffen die de richtlijnen als onregelmatig beschouwen.
- 3.3. België geeft voorrang aan de methode van de bijzondere vergoedingen: die hebben dus tot doel een herstelling toe te kennen aan de werkende mannen en vrouwen die het slachtoffer zijn van de bedoelde gedragingen. Het is daarom belangrijk dat deze uitkeringen van zo een aard zijn en *blijven* zodat België kan voldoen aan zijn verplichtingen inzake nuttige omzetting van het Europees recht (art. 4, §3 van het verdrag betreffende de Europese Unie).

4. De impact van deze twee maatregelen op de bovenvermelde uitkeringen

- 4.1. Het KB van 24.9.2013 heeft tot gevolg dat de aan de slachtoffers toegekende schadeloosstelling minder voordelig wordt daar ze voortaan aanleiding geeft tot het betalen van de persoonlijke bijdragen aan de sociale zekerheid.

² Er staan gelijkwaardige bepalingen in beide andere wetten van 10.5.2007, ‘ras’ en ‘discriminatie in het algemeen’.

³ Er zijn ook gevolgen voor de decreten en ordonnances van de gefedereerde entiteiten die betrekking hebben op discriminatie in hun bevoegdheidsdomeinen.

Wat ook de relevante doelen zijn die men wilt bereiken met deze maatregel, kan de Raad zich niet voorstellen dat de schadeloosstelling die toegekend wordt aan een slachtoffer van bovenvermeld onregelmatig gedrag beschouwd wordt als loon. Hij kan zich evenmin voorstellen hoe één van de betreffende uitkeringen zou kunnen bijdragen tot een daad van sociale fraude.

Tenslotte opent deze maatregel een deur voor de onaanvaardbare toepassingen ervan in de verschillende takken van de sociale zekerheid van werknemers.

- 4.2. Juist omdat een beschermingsvergoeding beschouwd wordt als loon, treft het koninklijk besluit van 24 oktober 2013 een tweede keer het slachtoffer dat zijn of haar werk heeft verloren als gevolg van het onregelmatige gedrag van de werkgever, daar de beschermingsvergoeding belet dat de werkloosheidsuitkeringen worden betaald tijdens de overeenstemmende periode.
- 4.3. Daarenboven, als de redenering die wordt gevolgd inzake de werkloosheidsverzekering zou worden uitgebreid tot de moederschapsverzekering door een aanpassing van artikel 103,3° van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994, zou België twee rechten met elkaar in tegenspraak brengen die worden gewaarborgd door de richtlijn 92/85/EEG: vergoeding voor de periodes van moederschapsbescherming (artikel 11) en vergoeding in geval van onrechtmatig ontslag (artikel 10).

5. Advies.

- 5.1. Omwille van de ernstige redenen die werden verduidelijkt, dringt de Raad bij de federale regering aan tot een onmiddellijke verbetering van de twee bestudeerde maatregelen, op zijn minst bij de bovengenoemde vergoedingen.
- 5.2. Bij gebreke daarvan, roept de Raad het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen op om de nodige stappen te ondernemen om dergelijke verbeteringen te laten gebeuren, in overeenstemming met artikel 4 van de wet van 16 december 2002 tot diens oprichting.
- 5.3. De Raad herinnert de federale regering nogmaals aan het principe van *gendermainstreaming* voorafgaand aan het nemen van een beslissing, dat ingeschreven is in de wet van 12 januari 2007 en bevestigt dat hij altijd klaarstaat om hieromtrent advies te verlenen.